

Hoe doen anderen het?

Voorbeelden van jongerenparticipatie in Nederlandse gemeentes

Rotterdam

In de gemeente Rotterdam kunnen jongeren op verschillende manieren hun stem laten horen. Bijvoorbeeld door zich aan te sluiten bij het Rotterdams Jongerenpanel. De gemeente legt dat panel een paar keer per jaar een online vragenlijst voor over bepaalde onderwerpen en peilt de mening van de jongeren daarover. De resultaten van de eerste peiling zijn gepresenteerd in een video. Aanmelden voor het panel gaat heel eenvoudig en de antwoorden blijven geheim. Jongeren die zich intensiever willen inzetten kunnen zich aanmelden voor de jongerenraad of verkiesbaar stellen in een van de wijkraden.

Kerkrade

Eten brengt mensen bij elkaar, ongeacht leeftijd. Daarom organiseerde de **Gemeente Kerkrade** een avond waarbij jongeren, bestuurders en ambtenaren samen een maaltijd bereiden en samen eten. Tegelijkertijd bood deze avond een mooie kans om de jongeren aan het woord te laten.

Amsterdam

In Amsterdam studeren ongeveer 28.000 mbo-studenten. De gemeente Amsterdam vindt het belangrijk dat deze grote groep jongeren hun stem kan laten horen. Om die reden is de gemeente gestart met een mbo-denktank. De mbo-denktank adviseert verschillende gemeentelijke afdelingen een schooljaar lang op onderwerpen die hen aangaan. De studenten krijgen een vaste plek aan de beleidstafel en praten met beleidsmakers en wethouders over onderwerpen die hun leven beïnvloeden en mogelijke oplossingen ervoor.

De mbo-denktank is succesvol omdat de vraagstukken waarop de jongeren adviseren van gemeentelijke afdelingen komen. En de gemeente probeert altijd te kijken dat er ook echt iets gedaan kan worden met het advies. En dat het vraagstuk aansluit bij de belevingswereld van de studenten. Als onderdeel van het traject ontvangen de studenten ook trainingen zoals effectief communiceren, presenteren en lobbyen.

Breda

De **gemeente Breda** heeft al 17 jaar ervaring met een Raadswerkgroep Jeugd en Politiek. De werkgroep heeft twee doelen: Jongeren en jeugd meer bekend maken met politiek en hen betrekken bij maatschappelijke uitdagingen. Zo doen 20-25x per jaar kinderen uit groep 7/8 van de basisschool het spel Democracy in de raadszaal. Met leerlingen van 5 VWO organiseert de Raadswerkgroep jaarlijks een scholencamp: De leerlingen definiëren een maatschappelijk (lokaal) probleem, bedenken een oplossing en voeren het uit. Er is budget en raadsleden begeleiden het proces. Zij fungeren als mentoren van de leerlingen. De school die het project wint, presenteert in de raad. In de opstart vraagt dit meer inzet. Nu het loopt is de benodigde capaciteit in Breda: 0,1-0,2 fte en valt het binnen het vaste takenpakket van de raadsadviseur.

Weert

De **gemeente Weert** organiseert ieder jaar een *Gast van de Burgemeester*. Dit is een jongere die in de gemeente Weert woont en het leuk vindt om met de burgemeester op te trekken. De jongere bezoekt samen met de burgemeester officiële bijeenkomsten en activiteiten uit zijn agenda. Het gaat om een benoeming van een jaar, daarna neemt een volgende jongere de rol van gast over. Zowel de burgemeester als de jongere leren in die tijd veel van elkaar. Antwoorden op vragen zoals: "Hoe denken jongeren over veiligheid?" en "Welke moeilijke keuzes moet een gemeentebestuur soms maken", zorgen ervoor dat men wederzijds anders naar elkaar leert kijken. Het project gast van de burgemeester vormt voor jongeren een unieke kans om van dichtbij een kijkje te nemen in de wereld van bestuur en politiek.

Urk

De **gemeente Urk** organiseerde een pizza-avond en vroeg enkele actieve jongeren om hun vrienden mee te nemen. Naast het eten en de gezelligheid werd die avond besproken hoe de gemeente leuker kan worden gemaakt.

Roosendaal

De **gemeente Roosendaal** en de jongerenraad van Roosendaal organiseren jaarlijks de Dag van de Roosendaalse Democratie. Het project heeft als doel om jongeren in aanraking te laten komen met de lokale politiek en ze te inspireren om op wat voor manier dan ook hun stem te laten horen. De doelgroep zijn middelbare scholieren. Aanwezig zijn wethouder, BM en raadsleden. In diverse leuke en creatieve activiteiten en workshops leren de scholieren over democratie, politiek, burgerschap en denken ze na over hun droombeeld voor de stad. Bijvoorbeeld in een graffiti workshop. De panelen werden later opgehangen in het stadskantoor.

Gooise Meeren

De **gemeente Gooise Meeren** is 1 van de 3 gemeentes aangesloten bij de pilot Child Friendly Cities Initiative van UNICEF Nederland. Dit is een wereldwijd netwerk van gemeenten waarin gewerkt wordt aan ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren. Elke partner bekijkt lokaal wat daar voor nodig is.

De pilot gaf gemeente Gooise Meeren de handvatten om het beleid te toetsen op kindvriendelijkheid. De input is verwerkt in de jeugdnota en wordt meegenomen in het CFCI-Actieplan. Ook onderzoeken ze de mogelijkheid van een jongerenloket en een applicatie waar jongeren hun mening kunnen geven.

Utrecht

Kinder- en jongerenparticipatie is een verplichting die voorkomt uit het Kinderrechtenverdrag. De **gemeente Utrecht** wil een kinderrechtenstad zijn en ging aan de slag met Art. 12 waarin dit recht is vastgelegd. Het thema werd vastgelegd in het coalitieakkoord en er werd een ambtelijke aanjager benoemd die als hulpmiddel én luis in de pels het thema jongerenparticipatie duurzaam op de kaart moest zetten. Niet alleen door gevraagd en ongevraagd advies te geven aan collega-ambtenaren, ook door contractuele partners te wijzen op het belang van betrokkenheid van de doelgroep. Deze 'jongeren-aanjager' sprak ook actief met jongeren en organisaties om de relatie en het netwerk te versterken én om speerpunten en behoeftes te achterhalen. Zodoende kwam er in de gemeente Utrecht een beweging op gang en werd jongerenparticipatie duurzaam op de kaart gezet.

Groningen

Gemeente Groningen werkte samen met SpotTV, een mediaplatform, om jongeren een stem te geven. SpotTV vraagt aan jongeren welke onderwerpen zij belangrijk vinden. Jongeren gaan vervolgens met die onderwerpen aan de slag. Bijvoorbeeld door een talkshow, interview of andere media-uiting te realiseren. Dit levert de gemeente uiteindelijk bruikbare inzichten op en biedt de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier in contact te komen én blijven met de doelgroep. Het project is succesvol omdat jongeren zelf in een redactie- of bestuursteam zitten. Het levert mooie adviezen op voor de gemeente en de jongeren leren er zelf ook iets van. Doordat de vorm en de inhoud door jongeren zelf worden bepaald, sluit het goed aan op de interesses van jongeren.

Enschede

De **gemeente Enschede** wil experimenteren met nieuwe vormen van participatie. In 2023 zijn ze gestart met het project #Jong053 Praat Mee. In het project onderzoekt en experimenteert de gemeente samen mét jongeren nieuwe vormen van jongerenparticipatie. Het project richt zich op groepen 7 en 8 van het primaire onderwijs, en op jongeren die op de middelbare school zitten: van praktijkonderwijs tot vwo. Voor de aanpak is er nadrukkelijk gekozen voor de samenwerking met jongeren. De projectgroep bestaat uit 9 jongeren en 1 ambtenaar (projectleider). Het eerste half jaar is ingezet op onderzoek. Zowel enquêtes als persoonlijke gesprekken met jongeren op scholen door de projectgroep. Centrale vraag: Over welke onderwerpen willen de jongeren meepraten? Parallel ontwikkelde de groep een aanpak en methode om zo veel mogelijk jongeren te betrekken. Daarna volgde een bijeenkomst met jongeren en netwerkpartners op het stadhuis over jongerenparticipatie. Tijdens andere kleinschaligere bijeenkomsten ging de projectgroep in gesprek over de gekozen thema's. Het project wordt afgesloten met een kennissessie over jongerenparticipatie waar jongeren, ambtenaren en gemeenteraadsleden bij elkaar komen om met elkaar in gesprek te gaan over de lessen die geleerd zijn met #Jong053 Praat Mee. De onderzoeken en de experimenten moeten leiden tot een advies hoe Enschede een brede groep jongeren kunnen blijven betrekken.